

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 13C/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720202914
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kuruc
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8720202914.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Petrom Kurucom, v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C. – C. D. E., F. XXXX/XX G., zast. JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, Mlynská 28, 040 01 Košice, IČO: 35570661, proti žalovanej Generali Česká pojišťovna, a. s., Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 45272956, Česká republika, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom organizačnej zložky Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 54228573, zast. JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou, Pavla Mudroňa 26, 036 01 Martin, IČO: 42071135, v konaní o náhradu škody s prísl., taktó

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyňi bolesťné v sume 1.059,-- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 5.2.2019 do zaplataenia, sťaženie spoločenského uplataenia v sume 9.366,70 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 9.9.2020 do zaplataenia a zvýšenie sťaženia spoločenského uplataenia v sume 3.788,62 eur, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 70 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 6.10.2020 žiadala, aby súd zaviazal žalovanú k zaplataeniu bolesťného v sume 1.464,45 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 5.2.2019 do zaplataenia, sťaženia spoločenského uplataenia v sume 72.051,65 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 9.9.2020 do zaplataenia, zvýšenia sťaženia spoločenského uplataenia v sume 50.285,58 eur a k náhrade trov konania. Uznesením č. k. 13C/20/2020-184 zo dňa 13.1.2023 rozhodol súd o pokračovaní v konaní s právny m nástupcom pôvodného žalovaného, ktorým sa stala Generali Slovenská distribúcia, a. s., Lamačská cesta 6257/ 3/A, 841 04 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 54067197, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 30.1.2023. Uznesením č. k. 13C/20/2020-196 zo dňa 15.2.2023 súd vyhovel návrhu žalobcu na zmenu subjektu na strane žalovaného tak, že do konania na strane žalovaného vstúpila spoločnosť Generali Česká pojišťovna, a. s., Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 45272956, Česká republika, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom organizačnej zložky Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 54 228 573, Slovenská republika, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 18.3.2023.

2. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že pri dopravnej nehode dňa 13.6.2018 ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle značky H. F. I. J. XXXXX utrpela ťažké ublíženie na zdraví a za nehodu zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u pôvodného žalovaného. V zmysle § 15 Zák. č. 381/2001 Z. z. má žalobkyňa

priamy nárok voči poisťovateľovi. Žalobkyňa uznala, že v danom prípade porušila právnu povinnosť, keď nemala počas jazdy bezpečnostné pásy a za primeranú mieru vlastného spoluzavinenia škody považuje 15 %. Poukázala na zranenia, ktoré utrpela pri nehode. Nárok na bolestné si uplatňovala na základe lekárskeho posudku vypracovaného A. K. L., M., z Národného rehabilitačného centra Kováčová. Úrok z omeškania z bolestného si uplatňuje od 5.2.2019, t. j. od nasledujúceho dňa od oznámenia žalovaného zo dňa 4.2.2019. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia si uplatňuje na základe lekárskeho posudku vypracovaného A. K. L., M. a A. B. N., ktorí sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotili spolu vo výške 5.840 bodov. Úrok z omeškania zo sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa požaduje od 9.9.2020, t. j. od nasledujúceho dňa od oznámenia žalovaného zo dňa 8.9.2020. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že následkom úrazu je čiastočne vylúčená z doterajšieho plnohodnotného osobného, rodinného a spoločenského života a zranenia, ktoré utrpela, ju budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života. Poukázala na štúdium a aktivity, ktorým sa venovala pred úrazom, ako aj na skutočnosť, že vážne poškodenia zdravia utrpela v mladom veku 21 rokov. Žalobkyňa má za to, že sú u nej splnené podmienky aj na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré požadovala v rozsahu 50 %.

3. V súvislosti s obranou žalovanej uviedla, že v rámci bolestného A. J. A., ktorý je zmluvným lekárom žalovaného, nehodnotil položku č. 104, ktorá bola v žalobkyňou predloženom lekárskom posudku hodnotená 25 bodmi. A. A. však nie je posudzujúcim lekárom ani znalcom a z ustanovení Zák. 437/2004 Z. z. nevyplýva iný zákonný spôsob preukázania práva na náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj lekárskeho posudku, resp. znalecký posudok. Rovnako tak žalobkyňa nesúhlasila s argumentáciou žalovanej ohľadom vyčísleného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a trvala na tom, že v položke č. 253 majú byť samostatne hodnotené neurologické následky a psychiatrické následky, teda trvala na priznaní sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako si ho uplatnila v žalobe. Namietala, že A. J., ktorý vypracoval znalecký posudok, je znalcom v odvetví neurológie, teda v znaleckom posudku je oprávnený hodnotiť len neurologické následky na zdravotnom stave žalobkyne. Uviedla, že v zmysle ust. § 4 cit. zákona má bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia zahŕňať a pokrývať celé trvalé poškodenie zdravia poškodeného, preto súd musí zohľadniť bodové hodnotenie A. J. ako bodové hodnotenie neurologických následkov a zároveň aj bodové hodnotenie A. N., resp. A. C., ako hodnotenie psychiatrických, t. j. iných následkov, ako hodnotil A. J.. Z hľadiska mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia zdôraznila rozsiahle zapojenie sa do rôznych oblastí spoločenského života pred úrazom a aj keď síce nepatrí medzi najzávažnejšie prípady poškodenia zdravia, vzhľadom na jej spôsob života pred úrazom došlo k zásadnému obmedzeniu a v niektorých prípadoch aj k strate možností uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Taktiež zdôraznila, že poškodenia zdravia utrpela v mimoriadne mladom veku, ešte pred ukončením prípravy na povolanie, čo má rovnako vplyv na posúdenie možností zvýšenia náhrady.

4. Žalovaný namietal nároky uplatnené žalobkyňou z viacerých dôvodov. V rámci bolestného namietal hodnotenie položky č. 104, ktorá bola hodnotená v rozpore s § 9 ods. 8 Zák. č. 437/2004 Z. z. Poukázal na to, že po uplatnení nároku žalobkyne boli predložené lekárske posudky preskúmané zmluvným lekárom žalovaného A. J. A., podľa ktorého bolestné malo byť hodnotené počtom bodov 555, teda nárok na bolestné bol hodnotený zhodne z predloženým lekárskeho posudkom predloženým žalobkyňou, avšak nedôvodne bola hodnotená položka č. 104. Žalovaný uviedol, že ak je poškodenie na zdraví už svojimi znakmi zahrnuté v položke iného poškodenia na zdraví, bolesť za takéto poškodenie na zdraví sa nehodnotí osobitne. Žalobkyni bolo priznané hodnotenie položkou č. 106b, teda jej neprináleží osobitne ešte aj hodnotenie položkou č. 104 za podvrtnutie krčnej chrbtice, keďže ide o poranenie, ktoré svojimi znakmi je zahrnuté už v položke č. 106b ako závažnejšom poranení. V súvislosti s uplatneným nárokom na sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaný vychádza taktiež z hodnotenia vypracovaného A. J. A., ktorý hodnotil iba položku č. 253, a to počtom bodov 1072,5 so zvýšením o 75 %. Žalovaný považoval za nedôvodné hodnotenie položky č. 305 a k preukázaniu týchto tvrdení navrhol aj vykonanie znaleckého dokazovania. Žalovaný nesúhlasil ani s tým, že by položka č. 253 mala byť hodnotená dvakrát, a to tak, že v jednom posudku sú zohľadnené neurologické následky a v druhom posudku iba psychiatrické následky, naviac lekárskeho posudku predložený A. N., považuje čiastočne za nadhodnotený. U žalobkyne sa jedná o poúrazové oslabenie psychických funkcií, ktoré bolo opakovane hodnotené ako ľahké, selektívne na hranici stredne ťažkého, zároveň sebestačnosť je plne zachovaná, nejedná sa o invaliditu, predúrazový partnerský život pokračuje, do budúcnosti je plánované manželstvo, čo podľa názoru lekára odôvodňuje bodové hodnotenie na úrovni 5/8-ín bodového rozsahu položky s primeraným zvýšením o 75 % vzhľadom k veku v čase poškodenia zdravia a možnostiam spoločenského uplatnenia v tom čase.

5. Žalovaný tiež namietal lekársky posudok A. L., pretože tento lekár nebol ošetrojúcim lekárom žalobkyne, pokiaľ by aj akceptoval, že kúpeľná liečba je súčasťou liečby žalobkyne, tak jej ošetrojúcim lekárom v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová bola A. C.. Hodnotenie položkou č. 253 by bolo duplicitným hodnotením tých istých poškodení na zdraví, ktoré u A. C., A. N. aj u doc. A. J. zahŕňajú tak mozgové ako aj duševné poruchy, ktoré navzájom súvisia a prelínajú sa. V súvislosti s mimoriadnym zvýšením sťaženia spoločenského uplatnenia poukázal na to, že žalobkyňa nie je invalidná a z vykonaného dokazovania nebolo zistené, že by žalobkyňa bola vylúčená, alebo zásadným spôsobom obmedzená v pracovnom, rodinnom, alebo spoločenskom živote, preto jej odškodnenie z titulu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia neprináleží. Poukázal na to, že žalobkyňa sa domáha nárokov vo výške takmer 180.000,- eur, avšak takto vysoké odškodnenie sprevádzajú naozaj prípady vážnych poškodení, ktoré ostávajú trvalo osobám vážne fyzicky obmedzeným, nesebestačným s potrebou obslužnosti iných osôb pri základných životných potrebách.

6. Z vyjadrení strán sporu, výpovedí A. J. C., A. B. N., výpovedí svedkov A. B., A. J. a z pripojených listinných dôkazov, najmä z obsahu uznesenia Okresnej prokuratúry Poprad č. 2Pv317//18/77706-22, lekárskeho posudku o bolestnom A. K. L., M., lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného A. K. L., M., lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného A. B. N., lekárskeho správ, uplatnených nárokov na náhradu škody, rozhodnutia Sociálnej poisťovne Bratislava, odborného vyjadrenia A. J. A., odborného vyjadrenia A. J. C., znaleckého posudku č. 2/2022, súd zistil nasledovný skutkový stav:

7. Žalobkyňa utrpela poškodenie zdravia pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 13.6.2018, keď bola spolujazdkyňou v motorovom vozidle značky H. F. I. J., vodič ktorého v dôsledku nevenovania sa vedeniu vozidla a situácii v cestnej premávke nedal prednosť v jazde protiidúcemu motorovému vozidlu značky J. J., čím došlo k zrážke oboch vozidiel. K nehode došlo v Poprade na križovatke cesty 1/18 a ulíc Teplická cesta a Partizánska ulica. Uznesením Okresnej prokuratúry Poprad č. 2Pv317/18/7706-22 zo dňa 14.12.2018 bolo trestné stíhanie voči vodičovi motorového vozidla – A. A. zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, pretože žalobkyňa ako poškodená nedala súhlas na trestné stíhanie. Po nehode bola žalobkyňa hospitalizovaná v Nemocnici v Poprade a po nejakom čase bola prevezená do Košíc. Po ukončení hospitalizácie rehabilitovala, a to aj pred hospitalizáciou v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová.

8. V čase dopravnej nehody mala žalobkyňa 21 rokov, mala už skončený 2. ročník Technickej univerzity v Košiciach – Ekonomickej fakulty. Po nehode mala na jeden rok prerušené štúdium a v ďalšom školskom roku pokračovala v štúdiu v 3. ročníku. Z vyjadrenia právneho zástupcu na pojednávaní dňa 17.5.2023 vyplynulo, že žalobkyňa ukončila vysokú školu a pracuje ako účtovníčka. Žalobkyňa si v konaní uplatňuje náhradu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

9. Nárok na bolestné si žalobkyňa uplatňuje na základe lekárskeho posudku vypracovaného A. K. L., M. dňa 14.12.2018, ktorý bolestné ohodnotil počtom bodov 580. V posudku o bolestnom lekár hodnotil položku č. 2 počtom 10 bodov, položku č. 104 počtom 25 bodov, položku č. 106b počtom 35 bodov, položku č. 224 počtom 170 bodov a položku č. 226 počtom 340 bodov. Žalovaná dala preskúmať predložený lekársky posudok svojmu zmluvnému lekárovi A. J. A., ktorý v zhode s predloženým lekárskeho posudkom hodnotil položky 2, 106b, 224 a 226, avšak nepovažoval za opodstatnené hodnotenie položky č. 104, pretože toto poranenie je súčasťou závažnejšieho poranenia, ktoré je hodnotené položkou č. 106b. Na základe posudku A. J. A. žalovaná poskytla žalobkyňi plnenie z titulu bolestného v sume 7.942,50 eur.

10. Ohľadom nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyňa predložila lekárskeho posudok vypracovaný A. K. L., M., v ktorom lekár hodnotil trvalé následky podľa položky č. 253 v počte 1.000 bodov, podľa položky č. 305 v počte 520 bodov a s poukazom na § 10 ods. 4 Zák. č. 437/2004 Z. z. navrhol zvýšiť odškodnenie na dvojnásobok. Okrem toho žalobkyňa predložila aj lekárskeho posudok vypracovaný A. B. N. dňa 17.8.2019, kde hodnotila trvalé následky taktiež položkou č. 253 v počte bodov 1.400 so zvýšením na dvojnásobok. Žalobkyňa poukazovala na to, že A. L. hodnotil mozgové poruchy a

A. N. zase psychické poruchy. Aj v tomto prípade si žalovaná vyžiadala posudok od A. J. A., ktorý u žalobkyne hodnotil iba položku č. 253 počtom bodov 1.072,50 so zvýšením o 75 % na celkový počet bodov 1.876,875. Na základe tohto posudku žalovaná poskytla žalobkyňi plnenie vo výške 28.519,50 eur. Z predloženej dokumentácie vyplýva, že A. J. A. konštatoval, že v dodanej dokumentácii nie je žiadne kontrolné neurologické vyšetrenie minimálne jeden rok od úrazu, ktoré by potvrdzovalo u žalobkyne poúrazovú kvadruparézu, preto nepovažoval za opodstatnené zahrnúť do hodnotenia položku č. 305.

11. V súvislosti s nárokom na sťaženie spoločenského uplatnenia bolo vo veci vykonané aj znalecké dokazovanie, keď výkonom znaleckého dokazovania súd poveril B. A. H. J., M., ktorý vypracoval znalecký posudok č. 2/2022. Znalec konštatoval, že u žalovanej v rámci neurologických následkov možno konštatovať organický psychosyndróm, dvojité videnie pri pohľade nadol, poruchu rovnováhy postojá ľahkého stupňa a veľmi ľahké ochrnutie všetkých štyroch končatín. Podľa znalca ide o trvalé príznaky vedúce k sťaženiu spoločenského uplatnenia a znalec stupeň sťaženia spoločenského uplatnenia hodnotil ako stredne ťažký. Znalec sa plne stotožnil s použitím položky č. 253, pretože žalobkyňa prekonala ťažký úraz mozgu, teda všetky následky u žalobkyne sú následkami ťažkého poranenia hlavy. Znalec pokladá za nedôvodné použitie položky č. 305 z dôvodu, že u poškodenej nedošlo k poškodeniu miechy a ochrnutie/paréza po úraze mozgu sú zahrnuté už v bodovom ohodnotení pri položke č. 253 (ochrnutie/paréza ako jeden z prejavov vážnej mozgovej poruchy). Znalec odporučil hodnotenie v hornom rozsahu stredného pásma, t. j. 1.100 bodov a s prihliadnutím na vek žalobkyne v čase poškodenia odporučil navýšenie o 100 %. Na základe výzvy súdu znalec vo vyjadrení z 19.4.2023 uviedol, že v znaleckom posudku č. 2/2022 pri hodnotení položky č. 253 boli zohľadnené neurologické a aj psychiatrické príznaky na základe posledného psychiatrického vyšetrenia zo dňa 17.6.2019 od A. N.. Tieto psychiatrické príznaky vznikli ako následok úrazu mozgu a v posudku ich znalec nazýva súhrne termínom organický psychosyndróm.

12. Žalobkyňa vo svojej výpovedi poukazovala na svoj vek v čase nehody, na to, že bola študentkou Technickej univerzity v Košiciach, Ekonomickej fakulty, kde kvôli zdravotnému stavu musela na rok prerušiť štúdium. Žalobkyňa uviedla, že pred nehodou sa venovala viacerým športom, a to tancu, tenisu, bedmintonu, plávaniu, atletike a v zime aj lyžovaniu, bežkovaniu, snowbordingu a skialpinizmu a v lete windsurfingu. V škole pôsobila v študentskej organizácii Best, ktorá sa zameriavala na organizovanie študijných pobytov, vzdelávacích programov, pôsobila aj ako lektorka v anglickej jazykovej škole a tiež u saleziánov, kde organizovala rôzne stretnutia, tábory a viedla tam aj spevácky zbor. Hrávala na flaute a gitare. Žalobkyňa poukazovala na to, že v súčasnosti sa nevie zapojiť do žiadnej športovej činnosti, jej zdravotné problémy spočívajú najmä v tom, že jej trpnu dlane a chodidlá, má problémy s kĺbmi, točí sa jej hlava a vidí dvojmo a tiež má problémy s pamäťou a priestorovou orientáciou. Uvedené zdravotné problémy jej neumožňujú venovať sa činnostiam ako pred nehodou. Taktiež skonštatovala, že vzhľadom na zdravotné problémy je pre ňu problematické zvládať väčší rozsah štúdia.

13. K obmedzeniam žalobkyne v bežnom živote boli vypočutí aj svedkovia A. B., matka žalobkyne a A. J.. Svedkyňa A. B. podrobne opísala aktivity, ktorým sa žalobkyňa venovala pred dopravnou nehodou. Potvrdila zdravotné následky tak ako ich uvádzala žalobkyňa, pričom zdôraznila, že u žalobkyne vidí veľký rozdiel hlavne v problémoch s krátkodobou pamäťou a z tohto dôvodu je pre žalobkyňu štúdium náročnejšie. Aj svedok A. J. potvrdil vyjadrenia žalobkyne, s ktorou pôsobil spoločne u saleziánov v speváckom zbere. Svedok uvádzal, že spolu chodievali aj do hôr. Podľa svedka došlo u žalobkyne po nehode aj k povahovým zmenám. Vie, že sa nemôže venovať väčšine športových aktivít, predtým spoločne chodievali aj na náročnejšie túry a v súčasnosti žalobkyňa môže absolvovať skôr jednoduché prechádzky.

14. V súvislosti s hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne boli vypočutí aj lekári A. B. N. a A. J. C., ktorí vyhotovovali posudky pre žalobkyňu, resp. žalovanú. Na pojednávaní dňa 8.6.2021 aj korigovali svoje hodnotenia tak, že by bodové hodnotenie položky č. 253 ustálili na 1.200 bodov. Obaja lekári poukazovali na správy o zdravotnom stave, ktoré mali k dispozícii a A. N. aj na vyšetrenia žalobkyne, ktoré u nej absolvovala. Podľa A. N. je dôvodné vypracovanie dvoch samostatných posudkov na položku č. 253, a to na každý typ poruchy, teda tak mozgové ako aj duševné poruchy. A. J. C. však konštatoval, že všetky tieto poruchy by mali byť hodnotené v jednej položke, pretože sa nedajú oddeliť mozgové a duševné poruchy, napr. zlá pamäť je aj mozgovou aj duševnou poruchou a rovnako aj zlé sústredenie alebo emočná labilita.

15. Podľa § 420 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka v platnom znení každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

16. Podľa § 427 ods. 1 cit. zákona fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

17. Podľa § 15 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom od 1.4.2015 do 31.12.2018) náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

18. Podľa § 441 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

19. Podľa § 444 cit. zákona pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

20. Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia (účinného od 1.8.2014) náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov.

21. Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

22. Podľa § 5 ods. 1 cit. zákona pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

23. Podľa § 5 ods. 5 cit. zákona v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

24. Podľa § 10 ods. 4 cit. zákona bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

25. Podľa § 9 ods. 8 cit. zákona, ak je poškodenie na zdraví už svojimi znakmi zahrnuté v položke iného poškodenia na zdraví, bolesť za takéto poškodenie na zdraví sa nehodnotí osobitne.

26. V prejednáwanej veci sa žalobkyňa domáha náhrady škody na zdraví z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorú utrpela pri dopravnej nehode dňa 13.6.2018. Žalobkyňa pri dopravnej nehode bola spolujazdkyňa v motorovom vozidle, ktoré zapríčinilo dopravnú nehodu. Žalobkyňa si náhradu škody uplatnila u žalovaného, pretože nároky poškodenej na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V zmysle § 15 Zák. č. 381/2001 Z. z. poškodený má priamy nárok voči poisťovateľovi, teda v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je daná pasívna legitímácia žalovaného. Nárok na bolestné si žalobkyňa u žalovaného uplatnila dňa 22.1.2019 a nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia si uplatnila dňa 27.5.2020. Žalovaný sčasti akceptoval nároky žalobkyne a z titulu bolestného jej poskytol plnenie vo výške 7.942,50 eur a z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia poskytol plnenie vo výške 28.519,50 eur. Pri uplatnenom nároku na bolestné medzi stranami bolo sporné, či má byť priznaná náhrada aj za položku č. 104. Z hľadiska uplatneného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaný rozporoval opakované hodnotenie trvalých následkov podľa položky č. 253 a tiež použitie položky č. 305 a nesúhlasil s tým, že by u žalobkyne sa jednalo o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý by umožňoval mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 Zák. č. 437/2004 Z. z. Taktiež medzi stranami bol sporný rozsah spoluzavinenia poškodenej. Žalobkyňa nespochybňovala, že v čase

dopravnej nehody nemala zapnutý bezpečnostný pás, teda že do určitej miery je potrebné zohľadniť spoluzavinenie, kde navrhovala zohľadniť spoluzavinenie v rozsahu 15 % a podľa žalovaného vzhľadom na rozsah porušenej povinnosti je potrebné zohľadniť spoluzavinenie v rozsahu 25 %.

27. V zmysle § 420 ods. 1 Obč. zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Ust. § 427 upravuje osobitnú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, v zmysle ktorého každý prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. V konaní nebolo sporné, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo pri dopravnej nehode, za ktorú zodpovedal vodič motorového vozidla značky H. F. I. J., ktoré malo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovaného. V zmysle § 441 Obč. zákonníka súd musí zohľadniť, či k vzniku škody došlo aj zavinením poškodeného, pretože v takom prípade zodpovedá za škodu pomerne. Aplikácia ust. § 441 Obč. zákonníka prichádza do úvahy nielen v prípade všeobecnej zodpovednosti škodcu za zavinené konanie, ale aj v prípade, keď škodca zodpovedá za škodu na základe princípov objektívnej zodpovednosti, napr. podľa § 427 Obč. zákonníka. Zavinenie poškodeného sa týka buď jeho aktívneho konania, alebo opomenutia, ktoré je v rozpore s právom. Predpokladom pomerného znášania škody poškodeným je jeho zavinená spoluúčasť na vzniku škody a existencia príčinnej súvislosti medzi týmto zavineným konaním a vznikom škody, čo znamená, že zavinenie poškodeného musí byť priamou príčinou vzniku škody, alebo zväčšenia rozsahu jej následkov. Pri určení pomeru akým sa poškodený podieľal na vzniku škody musí súd vychádzať z konkrétnych skutkových okolností prípadu a výšku spoluzavinenia určiť tak, aby zodpovedala zásadám proporcionality. Ak je preukázané spoluzavinenie poškodeného, tak je potrebné pomerne znížiť celú náhradu škody vo všetkých jej zložkách, teda tak bolestné, ako aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zároveň s prípadným zvýšením so zreteľom na osobitné okolnosti prípadu.

28. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, čím porušila ust. § 8 ods. 1 Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Žalovaný poukazoval na to, že žalobkyňa vedela, že musí dodržiavať povinnosti účastníka cestnej premávky a byť pripútaná bezpečnostnými pásmi, túto povinnosť si však nespĺnila a tým opomenula svoju povinnosť. Aj súd dospel k záveru, že ide o nedbanlivostné konanie zo strany žalobkyne, ktoré prispelo k zväčšeniu rozsahu škody, teda je dôvodné zohľadniť spoluzavinenie žalobkyne ako poškodenej. Žalobkyňa akceptovala výšku spoluúčasti v rozsahu 15 % a namietala, že žalovaný ničím právne nezdôvodnil prečo požaduje zohľadnenie spoluzavinenia až v rozsahu 25 %. Žalovaný poukázal na to, že použitie bezpečnostného pásu je jednou zo základných povinností spolujazdca a uloženie tejto zákonnej povinnosti smeruje práve k zabezpečeniu zníženia miery škodlivých následkov na zdraví v dôsledku dopravných nehôd. Je pravdou, že zo strany žalovaného neboli predložené žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že porušenie tejto povinnosti výrazne ovplyvnilo rozsah poranení žalobkyne. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu súd dospel k záveru, že za primerané je potrebné považovať zohľadnenie spoluúčasti v rozsahu 15 % tak, ako ho navrhla žalobkyňa, pretože nesporne táto okolnosť mala vplyv na rozsah zranení, ktoré žalobkyňa utrpela, avšak základom dopravnej nehody bolo porušenie povinností zo strany vodiča a nebolo preukázané, že by porušenie povinností žalobkyne sa prejavilo na vzniknutej škode až v takom rozsahu, ako to požadoval zohľadniť žalovaný. Z uvedených dôvodov súd potom pri rozhodovaní o jednotlivých nárokoch zohľadňoval spoluzavinenie žalobkyne v rozsahu 15 %.

29. Uplatnený nárok na bolestné žalobkyňa preukazovala lekársym posudkom, ktorý vystavil dňa 14.12.2018 A. K. L., M., lekár Národného rehabilitačného centra v Kováčovej, kde žalobkyňa absolvovala časť liečby. Žalovaný spochybňoval, či

A. L. je oprávnenou osobou na vypracovanie lekárskeho posudku a poukázal na to, že kúpeľná starostlivosť je len dodatočnou formou liečby, pričom žalobkyňa mala iných ošetrojúcich lekárov. Z predložených lekárskeho správ nepochybne vyplýva, že žalobkyňa časť liečby absolvovala aj v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová, teda lekárskeho posudok mohol vystaviť aj lekár tohto zariadenia. Predložený lekárskeho posudok si žalovaný dal preskúmať svojmu zmluvnému lekárovi A. J. A., ktorý sa stotožnil s bodovým hodnotením jednotlivých položiek, avšak namietal hodnotenie položky č. 104 (ktorá bola hodnotená počtom 25 bodov) a to z dôvodov, že ide o položku, kde bolo hodnotené podvrtnutie krčnej chrbtice, ale zároveň bolo osobitne priznané hodnotenie položkou 106b – zlomenina jedného priečneho výbežku krčnej chrbtice. Žalovaný poukazoval na to, že takýto postup je v rozpore s ust. § 9 ods. 8 Zák. č. 437/2004 Z. z., v zmysle ktorého ak je poškodenie na zdraví už svojimi znakmi zahrnuté v položke iného poškodenia na zdraví, bolesť na zdraví za takéto poškodenie sa nehodnotí osobitne. Žalobkyňa nepredložila žiadne dôkazy, ktorými by vyvrátila argumentáciu žalovaného, pričom

stále tvrdila, že posudzujúci lekár hodnotil túto položku, teda sa má na ňu prihliadať, pretože nároky z titulu bolestného sa preukazujú lekárske posudkom. Súd sa stotožnil s obranou žalovaného a má za to, že podvrtnutie krčnej chrbtice je menej závažným poranením v porovnaní s poraneniami hodnotenými podľa položky č. 106b, teda svojimi znakmi je zahrnuté už v hodnotení tejto položky a hodnotenie položky č. 104 v tomto prípade odporuje ust. § 9 ods. 8 cit. zákona. Žalovaná v tomto smere predložila aj odborné vyjadrenie vyhotovené A. J. A., ktoré preukazuje uvedenú skutočnosť. Po zohľadnení tejto skutočnosti súd dospel k záveru, že nárok žalobkyne na bolestné mal byť hodnotený počtom bodov 555, čo pri hodnote 1 bodu vo výške 19,08 eur predstavuje sumu 10.589,40 eur, t. j. po zaokrúhlení sumu 10.590,-- eur. Po zohľadnení spoluzavinenia v rozsahu 15 % (suma 1.588,50) a plnenia žalovanej vo výške 7.942,50 eur súd zaviazal žalovanú k zaplateniu bolestného v sume 1.059,-- eur.

30. Z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobkyňa uplatňovala zaplatenie sumy 72.051,65 eur. Žalobkyňa svoj nárok preukazovala lekárske posudkami, keď A. K. L., M., sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil podľa položky č. 253 – mozgové a duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy počtom 1.000 bodov a podľa položky č. 305 poúrazová kvadruparéza s počtom bodov 520. Posudzujúci lekár zároveň navrhol podľa § 10 ods. 4 zvýšenie bodového hodnotenia na dvojnásobok, teda celkové hodnotenie bolo v počte 3.040 bodov. Zároveň žalobkyňa predložila lekárske posudok

A. B. N., ktorá taktiež hodnotila položku č. 253, a to počtom bodov 1.400 so zvýšením na dvojnásobok, t. j. spolu vo výške 2.800 bodov. Žalovaný namietal takýto postup, keď jeden trvalý následok bol hodnotený dvakrát v dvoch rôznych lekárske posudkoch a vychádzal pri poskytnutí plnenia z odborného vyjadrenia A. J. A., ktorý hodnotil iba položku č. 253 počtom bodov 1.072,5 so zvýšením o 75 % na celkový počet bodov 1.876,875, pričom psychické poruchy boli konzultované aj s A. J. C., psychiatrom. A. B. N. pri výsluchu na pojednávaní dňa 8.6.2021 podrobne opísala psychické problémy, ktorými trpí žalobkyňa do dopravnej nehody a konštatovala, že u žalobkyne je zjavný pokles stavu psychických funkcií v porovnaní s jej stavom pred úrazom. Poukázala pritom aj na tri po sebe idúce psychologické vyšetrenia stavu žalobkyne. Menovaná poukazovala na to, že položku č. 253 chápe tak, že oddeľuje mozgové a duševné poruchy. Na druhej strane uviedla aj to, že psychické poruchy nemožno oddeliť od mozgu ani pri iných psychosomatických ochoreniach, a že psychiater hodnotí duševnú poruchu kam patrí intelekt, osobnosť, logika, úsudok, vnímanie, emotivita, schopnosť znášať frustráciu a iné. Z výpovede A. J. C. vyplynulo, že mozgové a duševné poruchy by mali byť hodnotené v jednej položke, pretože sa nedajú oddeliť tieto mozgové a duševné poruchy, napr. pri zlej pamäti ide o mozgovú aj duševnú poruchu, rovnako tak aj zlé sústredenie, alebo emočná labilita. Podľa názoru súdu nie je sporné, že žalobkyňa po dopravnej nehode trpí aj duševnými poruchami, ktoré boli preukázané lekárske správami z psychologických vyšetrení a psychiatrického vyšetrenia. Pokiaľ však ide o duševné poruchy, ktoré majú pôvod v poranení mozgu, je potrebné ich hodnotiť položkou č. 253, pretože ak by duševné poruchy mali iný pôvod, mohli by byť hodnotené podľa inej položky, napr. 255. Hodnotenie konkrétneho trvalého následku sa vykonáva vždy podľa príslušnej položky podľa prílohy k Zák. č. 437/2004 Z. z. a to tej položky, ktorá najviac zodpovedá typu trvalého následku. Keďže položka č. 253 v sebe zahŕňa nielen mozgové poruchy, ale aj duševné poruchy, ktoré majú základ v poranení mozgu, nemôže byť tento následok hodnotený samostatne z hľadiska mozgových porúch a samostatne z hľadiska duševných porúch tak, ako v prípade žalobkyne, keď pri predložení dvoch lekárske posudkov celkové hodnotenie položky č. 253 presahuje najvyššiu bodovú hodnotu možnú pri uvedenej položke.

31. Súd je toho názoru, že ak sa pri poranení hlavy vyskytnú rôzne poruchy, teda mozgové aj duševné, ktoré majú svoju príčinu v poranení hlavy, táto okolnosť môže byť hodnotená len raz položkou č. 253, pričom výskyt viacerých porúch sa prejaví práve v bodovom hodnotení tejto položky. Tomuto nasvedčujú aj závery znaleckého posudku č. 2/2022 vypracovaného znalcom doc. A. H. J., M., ktorý konštatoval, že na základe zdravotnej dokumentácie, ktorá je súčasťou spisu, možno u žalobkyne jednoznačne určiť, že sa u nej prejavuje organický psychosyndróm s prejavmi porúch pamäti, pozornosti, spomalenosťou a celkovou únavou a okrem toho aj dvojité videnie pri pohľade nadol, porucha rovnováhy postojá ľahkého stupňa a veľmi ľahké ochrnutie všetkých štyroch končatín (frustná kvadruparéza) zvýraznených na koncových častiach končatín, viac na dolných končatinách s pocitom trpnutia všetkých končatín. Znalec hodnotil stupeň sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne ako stredne ťažký, pretože zvláda všetky denné pracovné a spoločenské aktivity, i keď s určitým obmedzením, ale nejde o ťažký stupeň s narušenou sebestačnosťou v aktivitách bežného denného života. Znalec už v znaleckom posudku a následne aj v písomnom vyjadrení z 19.4.2023 konštatoval, že pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia bral do úvahy všetky neurologické poúrazové príznaky vrátane

duševných porúch, ktoré znalec nazýva súhrne termínom organický psychosyndróm. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že znalec nebol oprávnený hodnotiť duševné poruchy, keďže ide o znalca z odvetvia neurológie. V danom prípade znalecké dokazovanie bolo nariadené za účelom preskúmania sporných tvrdení strán sporu a na základe toho ustálenia a dôvodnosti hodnotenia jednotlivých položiek predložených lekárskeho posudkov. Ak duševné poruchy súvisia s poranením hlavy a mozgu a sú hodnotené v rámci jednej položky, tak nemôžu túto položku hodnotiť dvaja znalci, ale hodnotenie musí vykonať jeden znalec s tým, že prípadné duševné poruchy hodnotí z predložených lekárskeho správ vystavených psychiatrami. Aj samotný lekárskeho posudok, ktorým sa preukazuje nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia, nevydávajú viacerí lekári napriek tomu, že poškodený utrpel rôzne poranenia, ale iba posudzujúci lekár, ktorým je v zmysle § 2 ods. 3 písm. d/ Zák. č. 437/2004 Z. z. lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví. Na základe uvedeného súd má za to, že znalec musel komplexne hodnotiť položku č. 253, pričom vychádzal z lekárskeho správ týkajúcich sa psychologických a psychiatrických vyšetrení žalobkyne, ktoré nesporne v rámci spisového materiálu mal k dispozícii.

32. Ďalšou spornou otázkou v rámci posudzovania nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo aj hodnotenie položky č. 305, ktorú použil v lekárskeho posudku A. K. L., M.. Žalovaný namietal, že v predložených lekárskeho správach nie je zaznamenaný takýto trvalý následok, ktorý by mal byť hodnotený samostatnou položkou. K tejto otázke súd poukazuje na vypracovaný znalecký posudok, v ktorom znalec jednoznačne konštatoval, že použitie položky č. 305 pokladá za nedôvodné vzhľadom na skutočnosť, že u poškodenej nedošlo k poškodeniu miechy a navyše ochrnutie/paréza po úraze mozgu je zahrnuté už v bodovom ohodnotení pri položke č. 203 ako jeden z prejavov vážnej mozgovej poruchy. Z uvedeného potom vyplýva, že hodnotenie položky č. 305 je v rozpore s § 9 ods. 8 cit. zákona. Podľa názoru súdu zo strany žalobkyne závery znaleckého posudku neboli spochybnené žiadnym relevantným spôsobom. Žalobkyňa od počiatku poukazovala iba na predložený lekárskeho posudok a napriek obrane žalovaného nepredložila žiadne iné dôkazy, ktoré by podporovali jej tvrdenia. Na poslednom pojednávaní dňa 17.5.2023 žalovaná navrhovala vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou, avšak tento návrh na vykonanie dokazovania súd nepovažoval za relevantný. V konaní už bolo nariadené znalecké dokazovanie práve na odstránenie rozporov v tvrdeniach strán a podľa názoru súdu znalecké dokazovanie splnilo svoj účel. Závery znaleckého posudku neboli relevantne spochybnené, preto možno konštatovať, že vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania by bolo aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Z týchto dôvodov súd návrh na vykonanie znaleckého dokazovania zamietol.

33. Vychádzajúc zo zistených skutočností súd konštatuje, že u žalobkyne mala byť náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotená iba položkou č. 253, pričom vzhľadom na rozporné tvrdenia strán sporu súd pri hodnotení tejto položky vychádzal zo znaleckého posudku, keďže znalec zohľadnil všetky poškodenia zdravia žalobkyne a náležite sa vysporiadal so skutočnosťami, ktoré boli medzi stranami sporné. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia teda je vo výške 1.100 bodov, pričom aj znalec odporučil zvýšenie tejto položky na dvojnásobok, teda náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je hodnotená počtom 2.200 bodov, čo pri hodnote jedného bodu vo výške 20,26 eur predstavuje sumu 44.572,- eur. Po zohľadnení spoluzavinenia v rozsahu 15 % a plnenia poskytnutého žalovaným vo výške 28.519,50 eur súd priznal žalobkyňi z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 9.366,70 eur.

34. Ust. § 5 ods. 5 Zák. č. 437/2004 Z. z. umožňuje, aby v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšil najviac o 50 %. Judikatúra súdov už dávno ustálila, že možnosť zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nespája výlučne s uznaním invalidity a zvýšenie prichádza do úvahy v takých prípadoch, v ktorých paušalizovaná náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia cez bodové ohodnotenie neplní dostatočne satisfakčnú a reparačnú funkciu a je na mieste a v záujme spravodlivého usporiadania porušených vzťahov túto náhradu súdom zvýšiť. Uznanie invalidity je jedným, nie však jediným, dôvodom hodným osobitného zreteľa na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. uznesenie sp. zn. 5CdO/212/2010 z 29.11.2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3CdO/192/2015 zo dňa 23.2.2017 a tiež uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 426/2014 zo dňa 13.8.2014. Rozhodovacia prax súdov sa tiež ustálila v tom, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúce uplatnenia poškodenej v spoločnosti v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej

sfére života, ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3CdO/209/2017 zo dňa 21.6.2018). Súd vždy musí vyhodnotiť skutkové okolnosti daného prípadu a pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia súd musí dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo ako celok spravodlivé a rešpektovalo princíp proporcionality.

35. S poukazom na uvedené aj pri posudzovaní nároku žalobkyne nie je z hľadiska mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia rozhodujúce, či žalobkyňa bola uznaná invalidnou. Žalobkyňa vo svojej výpovedi, ktorá bola podporená aj výpoveďami svedkov A. B. a A. J., poukazovala na rôzne športové a spoločenské aktivity, ktorým sa venovala pred úrazom, a ktoré ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, po úraze už nemôže vykonávať vôbec, alebo len so značnými obmedzeniami. Ide predovšetkým o športové aktivity, z ktorých je vylúčená prakticky v celom rozsahu. Nepochybne je potrebné vziať do úvahy predovšetkým skutočnosť, že v čase úrazu žalobkyňa mala 21 rokov, teda bola vo veku, keď sa pripravovala na budúce povolanie a z hľadiska trávenia svojho voľného času sa venovala rôznorodým aktivitách. Zo strany žalovaného neboli spochybnené skutkové tvrdenia týkajúce sa obmedzenia, alebo vylúčenia žalobkyne z rôznych aktivít, ktorým sa venovala a tieto tvrdenia boli objektívne preukázané aj predloženými lekáorskými správami a spomenutými svedeckými výpoveďami. S prihliadnutím na vykonané dokazovanie súd dospel k záveru, že u žalobkyne vzhľadom na jej vek v čase úrazu a trvalé následky, ktoré sa u nej prejavili, možno konštatovať, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý odôvodňuje zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 cit. zákona. Ako už súd uviedol, pri rozhodovaní o rozsahu odškodnenia je potrebné rešpektovať princíp proporcionality, teda výšku odškodnenia je potrebné stanoviť vzhľadom na rozsah a typ trvalých následkov poškodenia zdravia. Ust. § 5 ods. 5 cit. zákona umožňuje zvýšenie odškodnenia najviac o 50 %, teda v hornej polovici tohto rozpätia by podľa názoru súdu mali byť odškodňované tie najzávažnejšie poškodenia zdravia, keď už poškodený ani nie je sebestačný a je odkázaný na pomoc inej osoby. V prípade žalobkyne aj znalec konštatoval, že ide o stredne ťažký systém postihnutia, kde nie je narušená sebestačnosť v aktivitách bežného života, i keď tieto aktivity môže vykonávať len s určitým obmedzením. Nepochybne žalobkyňa je vylúčená z viacerých, predovšetkým športových aktivít, ktorým sa bežne rekreačne venovala pred úrazom a určité obmedzenia pociťuje aj pri zabezpečovaní bežných denných potrieb, ale je potrebné tiež vziať do úvahy, že žalobkyňa, i keď pri vyvinutí zvýšeného úsilia, úspešne dokončila vysokoškolské štúdium a zaradila sa do pracovného procesu. S prihliadnutím na tieto okolnosti súd považuje za primerané zvýšiť odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia o 10 %. Keďže náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia bola u žalobkyne stanovená na sumu 44.572,-- eur, mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 10 % predstavuje sumu 4.457,20 eur a po zohľadnení spoluzavinenia v rozsahu 15 %, čo predstavuje sumu 668,58 eur, súd priznal žalobkyňi mimoriadne zvýšenie vo výške 3.788,62 eur.

36. Podľa § 517 ods. 2 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

37. Žalobkyňa si uplatňuje úrok z omeškania pri bolestnom od 5.2.2019 a pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia od 9.9.2020. Žalobkyňa si uplatnila nárok na bolestné u žalovaného listom, ktorý bol žalovanému doručený 25.1.2019 a žalovaný oznámil ukončenie likvidácie poisťnej udalosti listom zo 4.2.2019, keď časť uplatneného nároku žalobkyňi nepriznal. Uplatnenie nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaný prevzal dňa 29.5.2020 a oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti žalovaný vyhotovil dňa 8.9.2020, keď sčasti tiež nepovažoval nároky za dôvodné. Pokiaľ žalovaný neuznal všetky nároky žalobkyne, ktoré sa neskôr preukázali ako dôvodné, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, preto má žalobkyňa v zmysle cit. zák. ustanovenia nárok na úrok z omeškania. Súd priznal žalobkyňi úrok z omeškania pri nároku na bolestné od 5.2.2019 a pri nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia od 9.9.2020, teda v oboch prípadoch odo dňa nasledujúceho po skončení šetrenia poisťnej udalosti žalovaným. Výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z. v znení noviel).

38. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 Zák. č. 160/2015 Z. z. – Civilného sporového poriadku v platnom znení /ďalej len CSP/ tak, že zohľadnil pomer úspechu a neúspechu strán v spore. Žalobkyňa si v konaní uplatňovala tri nároky – bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. V časti bolestného žalobkyňa požadovala zaplatenie sumy 1.464,50 eur a bola jej priznaná suma 1.059,-- eur, čo predstavuje úspech žalobkyne v rozsahu 72 % a neúspech 28 %, teda pomer úspechu a neúspechu žalobkyne je v rozsahu 44 %. Z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa požadovala zaplatenie sumy 72.051,65 eur a bola jej priznaná suma 9.366,70 eur, teda v tejto časti bol vo väčšom rozsahu úspešný žalovaný, a to v rozsahu 87 % a neúspech predstavoval 13 %. Pomer úspechu a neúspechu žalovaného v tejto časti je 74 %. Po započítaní pomeru úspechu a neúspechu strán sporu ohľadom uvedených dvoch nárokov je zrejmé, že úspešnejším je žalovaný, a to v rozsahu 30 %.

39. Okrem uvedených nárokov si žalobkyňa uplatňovala aj mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Ide o nárok, ktorý závisí od voľnej úvahy súdu obdobne ako napr. náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. V zmysle rozhodovacej praxe súdov zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/141/2018). V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešných žalobcov, pretože ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ich totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Rozhodujúce je, že súd dospel k záveru, že u žalobkyne sú splnené podmienky na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, avšak samotná výška potom závisí od úvahy súdu. Žalobkyňa je potrebné považovať za úspešnú stranu sporu ohľadom tohto nároku s tým, že pri výpočte trov konania sa bude vychádzať z výšku prisúdeného nároku. Ohľadom uvedeného nároku je teda žalobkyňa úspešná v rozsahu 100 %, a keďže pri nárokoch uvedených v 38. odseku bol úspech žalovaného v rozsahu 30 %, tak celkovo možno konštatovať, že žalobkyňa je v spore úspešná v rozsahu 70 % a v tomto rozsahu súd aj priznal nárok na náhradu trov konania žalobkyne. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).